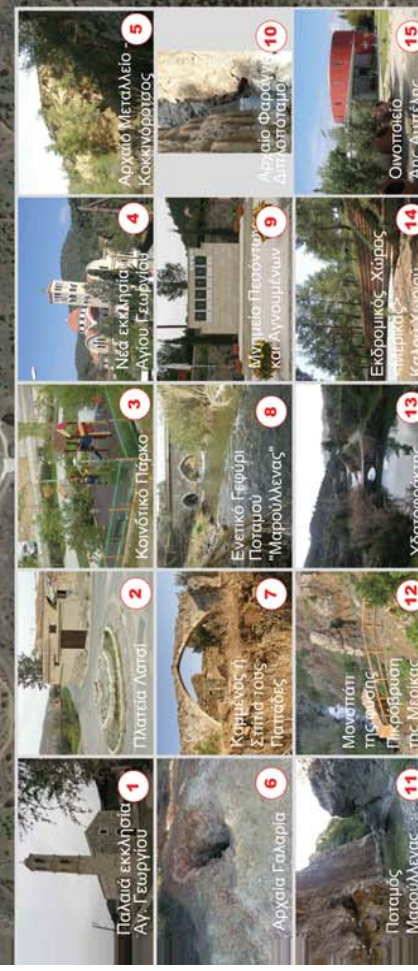

Σχεδιασμός Χάρτη:
www.bigcyprus.com.cy

Το οινοποιείο Αης Αμπέλης

Το οινοποιείο Αης Αμπέλης ιδρύθηκε στις αρχές της δεκαετίας του '90. Περιβάλλεται από ιδιόκτητο αμπελώνα όπου καλλιεργούνται οι ποικιλίες Μαραθεύτικο και Shiraz. Είναι επισκέψιμο καθ' όλη την διάρκεια του έτους και οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να δοκιμάσουν όλες τις ποικιλίες κρασιού του Αη Αμπέλη με συνοδεία εκλεκτών παραδοσιακών εδεσμάτων με θέα τα βουνά της Ορεινής και του Μαχαιρά. Παράλληλα μπορούν να ξεναγηθούν στους χώρους του κτήματος, όπως τον αμπελώνα, και τις εγκαταστάσεις παραγωγής και παλαίωσης όπου θα έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με ολόκληρη τη διαδικασία παραγωγής κρασιού.

Για πληροφορίες στα τηλέφωνα 99651361 και 99812474

Καλό Χωριό ΟΡΕΙΝΗΣ

Το Καλό Χωριό Ορεινής βρίσκεται σε απόσταση 28 περίπου χιλιομέτρων νοτιοδυτικά της Λευκωσίας σε μέσο υψόμετρο 500 μέτρων. Πρόκειται για κρυμμένο φυσικό θησαυρό απαράμιλλης ομορφιάς ανάμεσα σε πευκοδάση, πεδιάδες, μοναδικά γεωμορφώματα και φαράγγια. Τα καταπράσινα βουνά του ανήκουν στην οροσειρά του Δάσους Αδελφοί. Είναι χωριό με πλούσια ιστορία γεμάτη θρύλους και παραδόσεις.

Σημαντικός αριθμός αρχαίων τάφων και τα κατάλοιπα από την αρχαϊκή, κλασική και ρωμαϊκή περίοδο που βρέθηκαν στο χωριό αποτελούν αδιάμφεστη μαρτυρία ότι η περιοχή κατοικείτο από αρχαιοτάτων χρόνων. Το χωριό φαίνεται ότι υφίστατο από τον καιρό της Φραγκοκρατίας παρόλο που δεν αναφέρεται σε μεσαιωνικές πηγές. Νότια του χωριού, στους Μεσαιωνικούς χάρτες, εντοπίζεται μεγάλος οικισμός με την ονομασία «Μερίκα». Προφορικές και γραπτές μαρτυρίες που διασώζονται, επισημαίνουν ότι το χωριό ονομαζόταν Καλό Χωριό της Μερίκας εξαιτίας και της ύπαρξης πληθώρας δέντρων «μερίκας» στο μικρό ρυάκι που διασχίζει το χωριό. Η σημερινή ονομασία του χωριού σύμφωνα με την τοπική παράδοση προήλθε από τα επαινετικά σχόλια των προσκυνητών της Μονής του Μαχαιρά. Συγκεκριμένα οι περαστικοί καβαλάρηδες-προσκυνητές καθ' όδο προς τη Μονή Μαχαιρά περνούσαν από το χωριό μας. Αυτό συνέβαινε γιατί το χωριό μας θεωρείτο ως ο ευκολότερος δρόμος πρόσβασης προς τη Μονή. Οι κάτοικοι του χωριού που τότε ήταν λιγιστοί βοσκοί προσκαλούσαν τους καβαλάρηδες και τους προσέφεραν απλόχερα τη φιλοξενία τους. Κάθε φορά που οι καβαλάρηδες περνούσαν από το χωριό έλεγαν «θα περάσουμε από τους κάλους ανθρώπους από το χωριό το καλό». Έτσι από στόμα σε στόμα διαδόθηκε το όνομα Καλό Χωριό.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΟΡΕΙΝΗΣ
Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' 74
2616, Καλό Χωριό Ορεινής
Τηλ: 22633697
Φαξ: 22633670
Email: ksk_choriou_oreinis@cytanet.com.cy
URL: www.kalochoriooreinis.org

ΧΟΡΗΓΟΙ

Εκκλησίες

Η παλαιά εκκλησία του Αγίου Γεωργίου βρίσκεται στην καρδιά του παλαιού χωριού σε μια γραφική πλατεία. Πρόκειται για ένα μονόκλιτο καμαροσκέπαστο ναό με αμφικλινή στέγη με κατεύθυνση από βορρά προς νότο καλυμμένη με κεραμίδια που κτίστηκε το 1633. Είναι κτισμένη με κροκάλες, πέτρα του βουνού και σπασμένα κεραμίδια κατά την ανισοδομή τεχνική ενώ οι τέσσερις γωνίες του είναι κτισμένες με πωρόλιθο. Στα βορειοδυτικό άκρο του ναού υψώνεται το επιβλητικό καμπαναριό που αποτελείται από δύο πατώματα με καμάρες που φέρουν κυρίως φυτικό διάκοσμο. Το εσωτερικό του ναού κοσμεί μια ωραιότατη τοιχογραφία που ανάγεται στο 1656. Η κεντρική σκηνή παρουσιάζει τον Άγιο Γεώργιο να σκοτώνει τον δράκο και πλαισιώνεται από 13 μικρές παραστάσεις από τα μαρτύρια του Αγίου. Επίσης υπάρχουν και αιογραφίες των Αγ. Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού. Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί το ξυλόγλυπτο επιχρισμένο τέμπλο του 17^{ου} αιώνα που φέρει κόκκινο και βαθύ γαλάζιο χρώμα με θωράκια του 19^{ου} αιώνα.

Το 1992, το Τμήμα Αρχαιοτήτων, κήρυξε το ναό Αρχαίο Μνημείο Β.

Ο νέος επιβλητικός Ιερός Ναός που ανεγέρθηκε πρόσφατα είναι αφιερωμένος και αυτός στον Άγιο Γεώργιο.

Εκκλησι Αγίας Παρασκευής.

Το μικρό ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής βρίσκεται στα σύνορα των διοικητικών ορίων του Καλού Χωριού και Γουρρίου. Σήμερα σώζεται μόνο μια ελιά στην οποία ήταν αναρτημένο μέχρι πρόσφατα το σήμαντρο της εκκλησίας και κάποια θεμέλια. Η ομώνυμη εικόνα της Αγίας Παρασκευής βρίσκεται στο εικονοστάσι της παλιάς εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου.

Ποταμός Μαρούλλενας

Ο ποταμός Μαρούλλενας πηγάζει από τις βόρειες κορυφές του Τρόδου (οροσειρά Παπούτσας) και ρέει προς βορρά συμβάλλοντας στον ποταμό Ακάσιο παραπόταμο του Σερράχη, εκβάλλοντας τελικά στον Κόλπο της Μόρφου στα δυτικά της Κύπρου. Ο ποταμός της Μαρούλλενας από τα πανάρχαια χρόνια αποτελούσε πηγή ζωής. Έχουν βρεθεί αρχαιολογικά ευρήματα που μαρτυρούν την εγκατάσταση κατοίκων στην Κοινότητά μας από την Αρχαϊκή περίοδο.

Η ανακάλυψη μιας πήλινης βαρκούλας που χρονολογείται 7^{ου}-6^{ου} αιώνα π.Χ. στην τοποθεσία «Ζηθικιάνας» μαρτυρά την διαχρονική σχέση του ποταμού με τους κατοίκους. Σήμερα βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας. Είναι η μοναδική βαρκούλα που ανακαλύφθηκε αυτή την περίοδο και φέρει πάνω της κωπηλάτη. Την περίοδο του χαλκού πόντιζαν τον χαλκό μέσα σε μικρές βαρκούλες και σχεδίες και τον μετέφεραν προς την θάλασσα δια μέσω του ποταμού. Η τοποθεσία που γίνονταν οι φορτώσεις ονομάζεται μέχρι σήμερα Ποντίζος. Η κοιλάδα του ποταμού Μαρούλλενας έχει ενταχθεί στη ζώνη προστασίας της φύσης NATURA 2000. Εδώ ζει και αναπτύσσεται το ενδημικό υποείδος Νερόφιδο *Natrix natrix cyprica*.

Ενετικά γεφύρια

Στο ποταμό της Μαρούλλενας υπάρχουν δύο εντυπωσιακά γεφύρια που κτίστηκαν την περίοδο της ενετοκρατίας. Επί Αγγλοκρατίας έγινε διαπλάτυνση τους από τη Νότια μεριά και πρόσφατα

τοποθετήθηκαν μεταλλικές κατασκευές για ενίσχυσή τους. Προτάθηκαν ως υποψήφια για τον κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής κληρονομιάς από την Κυπριακή Εθνική επιτροπή UNESCO.

Γεωλογία

Η Κύπρος παρουσιάζει μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα γεωλογία. Οι άφθονες και θεαματικές γεωλογικές εμφανίσεις που υπάρχουν στο νησί αποτελούν ένα υπέροχο και πλούσιο φυσικό αρχείο γεωλογικών διεργασιών. Οι διεργασίες αυτές κατέστησαν την Κύπρο γεωλογικό πρότυπο για τους γεωεπιστήμονες όλου του κόσμου, συμβάλλοντας έτσι στην κατανόηση της εξέλιξης των ωκεανών και του πλανήτη Γη γενικότερα.

Η σπονδυλική στήλη της Κύπρου, το Τρόδος, σχηματίστηκε με ηφαιστειακή δράση στο βυθό της Τηθύος, ενός μεγάλου αρχαίου ωκεανού, 3000 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, πριν από 90 εκατομμύρια χρόνια και αναδύθηκε με πολύπλοκες γεωλογικές διεργασίες.

Η ανύψωση του Τρόδου είχε ως αποτέλεσμα τα πετρώματα της βάσης του να εμφανίζονται στις πιο ψηλές περιοχές του. Σήμερα όταν κανείς ανεβαίνει στο Τρόδος από γεωλογικής πλευράς, ουσιαστικά κατεβαίνει από τον πυθμένα των ωκεανών μέσα στα έγκατα της γης σε πετρώματα που ήταν τμήμα του ανώτερου μανδύα της. Ίσως να μην υπάρχει άλλο μέρος στη γη, όπου η γεωλογία αποτελεί τον καθοριστικότερο παράγοντα, τόσο στη διαμόρφωση του φυσικού περιβάλλοντος, όσο και στην ιστορική, πολιτιστική και κοινωνικοοικονομική του εξέλιξη από την αρχαιότητα έως τους νεότερους χρόνους.

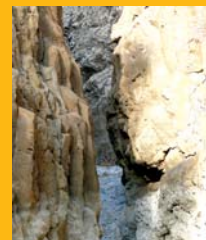
Μια από τις πιο σημαντικές και εντυπωσιακές εμφανίσεις του κατώτερου οριζοντα λαβών είναι οι πρανές στο φαράγγι του ποταμού Μαρούλλενας όπου εμφανίζεται το κάτω μέρος της ηφαιστειακής ακολουθίας και αποτελεί την κλασική τοποθεσία αναφοράς για μελέτη των πετρωμάτων αυτών.

Στη θέση αυτή ο κατώτερος οριζοντας λαβών αποτελείται από υαλοκλαστίτες και προσκεφαλοειδείς λάβες πάχους 10 μέτρων, τα οποία διαπερνώνται από σχεδόν κάθετες (700-800) φλέβες με διεύθυνση Β-N περίπου. Οι φλέβες αυτές αποτελούν περίπου το 30% της εμφάνισης και διατέμνονται από νεότερες εκκλιμένες ανοικτοκάστανες φλέβες. Αυτή η περιοχή βρίσκεται στρωματογραφικά χαμηλά, κοντά στο επίπεδο, όπου ο αριθμός των φλεβών αυξάνει απότομα, δηλαδή, μέσα στο χαμηλότερο τμήμα της ηφαιστειακής ακολουθίας κοντά στην επαφή με τον Οριζοντα Βάσης.

Φαράγγια-Σπηλιές

Εντυπωσιακά φαράγγια και σπηλιές σχηματίστηκαν από την πολύχρονη διάβρωση τους από τα ορμητικά νερά που ρέουν στις κοίτες του ποταμού Μαρούλλενας. Στο σημείο που συνδέεται ο ποταμός Φαρμακά με το ποταμό Μαρούλλενας βρίσκονται τα μεγαλύτερα αρχαιότερα φαράγγια που προκαλούν δέος και θαυμασμό στον επισκέπτη. Για να τα πλησιάσει κάποιος χρειάζεται πολλή προσοχή καθώς είναι πολύ επικίνδυνο να κατέβεις στο εσωτερικό των φαραγγιών. Η πρόσβαση μπορεί να γίνει μέσω της κοίτης του ποταμού Μαρούλλενας σε περίοδο που δεν υπάρχει ροή νερού.

Αρχαία Μεταλλεία-Γαλαρίες

Στην τοποθεσία Κοκκινόροτος βρίσκεται παλιό μεταλλείο όπου έβγαζαν χαλκό και μεταγενέστερα ώχρα. Είναι γεμάτο από γαλαρίες λαξευμένες με αξιοθαύμαστο τρόπο. Μεγάλη γαλαρία υπάρχει και στην τοποθεσία Φοραδάς σε ένα πανέμορφο τοπίο με πεύκα και άγρια βλάστηση.

Παλιό Υδραγωγείο

Κοντά στον πυρήνα του χωριού υπάρχει παλιό υδραγωγείο. Είναι ένα σύμπλεγμα (οχτώ) 8 λάκκων που συνδέονταν μεταξύ τους με υπόγειο βαθύ λαγούμι. Εξυπηρετούσε τις ανάγκες των κατοίκων αλλά και των γύρω χωριών. Ακόμη και σήμερα σε περιόδους μεγάλων ανομβριών, συνεχίζει το νερό να ρέει ασταμάτητα. Η χρονολογία κατασκευής του χάνεται διά μέσου των αιώνων.

Υδατοφράκτης

Στα νοτιότερα όρια του χωριού, βρίσκεται και ο ομώνυμος υδατοφράκτης, που κατασκευάστηκε το 1945-1946 επί Αγγλοκρατίας. Ο υδατοφράκτης συντηρεί τις καλλιέργειες των κατοίκων και συνάμα αποτελεί σημείο διατήρησης της βιοποικιλότητας, καθώς εκεί διαβεί πλούσια πανίδα, η οποία αποτελείται τόσο από αμφίβια, ερπετά, ψάρια και έντομα, όσο και από πτηνοπανίδα. Στην περιφέρεια του φράγματος διαβιούν επίσης και μεγαλύτερα ζώα τα οποία απαντούνται και σε άλλα μέρη του χωριού, όπως αλεπούδες, λαγοί.

Μονοπάτι μελέτης της φύσης «Πικρόβρυση της Μερίκας»

Το μονοπάτι έχει μήκος 4,7 περίπου χιλιόμετρα. Κατά μήκος του μονοπατιού, ο πεζοπόρος θα παρατηρήσει αξιόλογα ενδημικά φυτά καθώς και άλλα αυτοφυή είδη από τη χλωρίδα του τόπου μας, ενώ ταυτόχρονα θα συναντήσει σημεία με αξιόλογη θέα. Είναι το πιο κοντινό μονοπάτι μελέτης της φύσης από την πρωτεύουσα και θεωρείται από ειδικούς πολύ αξιόλογο με πολλά ενδιαφέροντα σημεία. Έχει αφιερωθεί στην πλατεία πικρόβρυσης στον ποταμό της Μαρούλλενας και τερματίζει στον εκδρομικό χώρο «Μερίκας». Σε κάποιο σημείο πριν τον τερματισμό του συνδέεται με το Ευρωπαϊκό μονοπάτι E4.

Εκδρομικός Χώρος «Μερίκας»

Βρίσκεται σε ένα καταπράσινο τοπίο γεμάτο από πεύκα και πλατάνια και άγρια φυσική βλάστηση.

Ο εκδρομικός χώρος διαθέτει όλες τις διευκολύνσεις για ημερήσιες εκδρομές όπως ξύλινα τραπέζια, ψησταριά,

πόσιμο νερό, αποχωρητήρια, περιμετρική περίφραξη και νυκτερινό φωτισμό.

Πάρκο

Κοντά στο Κοιμητήριο Κοινότητας υπάρχει μικρό πάρκο. Διαθέτει σύγχρονο παιδότοπο, νυκτερινό φωτισμό και περίφραξη

Μνημείο Πεσόντων και Αγνοουμένων

Το Μνημείο Πεσόντων και Αγνοουμένων είναι αφιερωμένο στους αγωνιστές που έχασαν τη ζωή τους υπερασπιζόμενοι την ελευθερία της πατρίδας μας το 1974. Πρόκειται για ένα λιτό μνημείο το οποίο ανεγέρθηκε το 2005 με τις φωτογραφίες των πεσόντων και αγνοουμένων το οποίο υπενθυμίζει τη θυσία τους στο κάλεσμα για υπεράσπιση της ανεξαρτησίας και στη διασφάλιση του υψηλού ιδανικού της ελευθερίας. Η Κοινότητα έχει το τραγικό προνόμιο να έχει τέσσερις πεσόντες και δύο αγνοουμένους.

Καμένος ή Σπίτια τους Παπάδες

Είναι εκπληκτικό το ότι ένα χωριό της τότε εποχής αναφέρεται περίπου δέκα φορές στα αρχεία του Βατικανού.

Επί φραγκοκρατίας – ενετοκρατίας υπήρχε αρχαίος μεγάλος οικισμός ο οποίος αναφέρεται σε ενετικά έγγραφα με την ονομασία Καμένο Πραστιό ή Προαστιό του Σινεσκάδου, το οποίο διετέλεσε και υπό εκμίσθωση από τον Λατίνο επίσκοπο Λεμεσού Γουίδωνα / Ιβελίνου.

Ο οικισμός του οποίου τα ερείπια υπάρχουν μέχρι σήμερα, διετέλεσε φέουδο μαζί με το Παλαιχώρι υπό τη φεουδαρχία τεσσάρων Σινεσκάδων, του Φίλιππου Ιβελίνου, του Σινεσκάδου της Κύπρου από το 1369 ως το 1374 του Υπατου Σινεσκάδου Ονούφριου Ρικουέσεν, γιού του Ονούφριου Καλεσράν Ρικουέσεν (1503) και του Ευγένιου Συγκλητικού, ο οποίος το 1555 αναφέρεται ως Μέγας Σινεσκάδος. Το 1521 ο Ευγένιος απέκτησε το τίτλο του Κόμητα Ρουχά (Rocha) τον οποίο κληροδότησε και στους απογόνους του.

Στην πιο πάνω περιοχή εντοπίζονται όστρακα ρωμαϊκής και πρωτοχριστιανικής κεραμικής μαζί με όστρακα μεσαιωνικής εφυσωμένης κεραμικής και μεταγενέστερα. Έχουν βρεθεί επίσης νομίσματα της εποχής των Πτολεμαίων.

